[2019] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 25

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ਬਨਾਮ

ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3211)

ਮਾਰਚ 26, 2019

[ਡਾਕਟਰ ਧਨੰਨਜੈ ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ ਅਤੇ ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.)

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 - ਧਾਰਾ 142 (2ਏ) - ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਡਿਟ- ਧਾਰਾ 142 (2ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਆਡੀਟਰ ਦੀ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣਾ- ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ- ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਕਿ ਧਾਰਾ 142 (2ਸੀ) ਵਿੱਚ 01.04.2008 ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਆਡੀਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 142 (2ਏ) ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 153ਏ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 142(2ਸੀ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਅਧੀਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀਆਂ ਸਨ- ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ

ਕਿਹਾ : ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਰਾਏ

ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਲੇਖਾਕਾਰ ਤੋਂ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਡਿਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਘਟਨਾ ਵਜੋਂ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2 ਸੀ) ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਦਾ ਮੂਲ ਹਿੱਸਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੀਮਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦਾ ਕੁੱਲ 180 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 15] [38-C- E]

25

XXXXXX

1.2 ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ, ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਅਸਲ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਸਥਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। "ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ

ਸਕਦੀ। ਦਰਅਸਲ, ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ 'ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17] [38- G-H; 39- A- B]

1.3 ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਕ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2 ਸੀ) ਦੇ ਅਸਲ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। 180 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਵੀ ਲੰਬੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਬੇਤੁਕਾ ਤਰੀਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹਾ ਉਸ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ 'ਤੇ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਲਈ" ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18] [39- B-E]

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ 27

1.4 ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ, ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ,

ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 271 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 144 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਵਧਾ ਕੇ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਮੰਨਣਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਸੁਪ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਬੇਤੁਕਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿੱਥੇ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਆਡੀਟਰ, ਅਸਲ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ (ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਡਿਫਾਲਟ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਜਟਿਲਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਕੋਲ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕੱਲੀ ਅਤੇ ਬੇਰੋਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਵਾਧਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਕ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਡੀਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ, ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਜੋਂ, ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਪ ਧਾਰਾ 2 ਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜਾ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਕਲਪਕ ਉਸਾਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਲਈ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ "ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ

ਲਈ" ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, । [ਪੈਰਾ 19, 20] [39- F- H; 40- A- E]

XXXXXX

1.5 ਧਾਰਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਨੋਟਸ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਦੇ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਕਿਸੇ ਉਲਟ ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਸੋਧ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀ ਕਾਰਨ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2008 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੇ ਤੱਤ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸੰਜੋਗਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵਵਿਆਪੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 22, 23] [42-ਡੀ-ਜੀ]

ਮੈਕਸਵੈਲ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 11ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ ਸਵੀਟ ਅਤੇ ਮੈਕਸਵੈਲ (1962) ਪੰਨਾ 217- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.6 ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 142 (2 ਸੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 153 ਬੀ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ (iii) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀ, ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ

ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਮਾਂ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਆਡਿਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 153 ਬੀ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਐਕਟ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 24] [43-F-H; 44-A-B]

XXXXXX

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ 29

1.7 ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਿ ਕੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਉਪਾਅ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ; ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਸਥਿਤੀ; ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਵਿਆਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਰਸਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 25] [44-ਬੀ-ਸੀ, ਈ]

1. 8 ਧਾਰਾ 142 (2ਸੀ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2008 ਦੁਆਰਾ 1.04.2008 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਅਧੀਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀਆਂ। ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 26] [44-G; 45-A-B]

ਜ਼ੀਲੇ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ **(2004) 8** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. **1: [2004] 5** ਸੁਪ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. **272;** ਸੇਡਕੋ ਫਾਰੇਕਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਡਰਿਲ ਇਨਕਾਰਪੋਰਟੇਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ **[2005] 279 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 310** (ਐਸ.ਸੀ.)**; (2005) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 717: [2005] 5 ਸੁਪ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 302** - **'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**।

ਜਗਤਜੀਤ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ **(1994) 74 ਟੈਕਸਮੈਨ 8 (Pun.&Har.) [1994] 210 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 468;** ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕੋਚੀਨ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ **(2011) 333 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 308;** ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) **(2011) 12 Taxman.com 334 (ਇਲਾਹਾਬਾਦ): 2011 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. On Line All 1151- ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ**।

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਬਿਸ਼ਨ ਸਵਰੂਪ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਐਗਰੋ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ **[2011] 203 ਟੈਕਸਮੈਨ 326 (ਦਿੱਲੀ): 2011 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਡੇਲ 2463- ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।**

ਸਹਾਰਾ ਇੰਡੀਆ (ਫਰਮ), ਲਖਨਊ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੈਂਟਰਲ- 1 **(2008) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 151 [2008] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 427;** ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦਰਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ **[1969] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 219;** ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ- 1, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਬਨਾਮ ਗੋਲਡ ਕੋਇਨ ਹੈਲਥ ਫੂਡ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ **2008 (9) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 622: [2008] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 179;** ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸੈਂਟਰਲ-1) ਬਨਾਮ ਵਾਟਿਕਾ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ **[2014] 31 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 466 (ਐਸ.ਸੀ.); 2015 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [2014] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1037- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**

XXXXXX

ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ **11**ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ **(2008)** - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
[2008] 6 SCR 427	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 12
[1969] 1 SCR 219	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 20
[2008] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 179	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
[2014] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 272	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
[2004] 5 Suppl. SCR 272	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 25
[2005] 5 Suppl. SCR 302	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 25
(1994) 74 Taxman 8 (P&H	ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ	ਪੈਰਾ 25
(2011) 333 ITR 308	ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ	ਪੈਰਾ 25
[2011] 203 Taxman 326 (Delhi)	ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ	ਪੈਰਾ 26

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3211

2011 ਦੇ ਆਈ.ਟੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 237 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 27.05.2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਨਾਲ

2019 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3214, 3212, 3213, 3228, 3230, 3215, 3229, 3216, 3219, 3220, 3217, 3221, 3218, 3222, 3223, 3225, 3226, 3224, 3227, 3231, 3232 ਅਤੇ 3233

2017 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4334, 4599, 5305 ਅਤੇ 7076

2012 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2951

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੀ. ਗਿਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਰਿਜੀਤ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਏ.ਕੇ. ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਟੀ.ਐਮ. ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਣਯ ਰੰਜਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੀਰਤੀ ਦੁਆ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਕਟਿਆਰ, ਵੀ. ਬਾਲਾਜੀ, ਐਮ.ਐਸ.ਐਮ. ਅਸਾਈਥਨਬੀ, ਅਤੁਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੀ. ਕੰਨਨ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ।

XXXXXX

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ 31

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਜੈ ਵੋਹਰਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਵਿਤਾ ਝਾ, ਵੈਭਵ ਕੁਲਕਰਨੀ, ਉਦਿਤ ਨਰੇਸ਼, ਆਰ- ਐਕਸ-ਪਰਾਟੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਪਿਲਾ, ਵਿਕਾਸ ਮਹਿਤਾ ਪਰਵੇਸ਼, ਸਿਧਾਰਥ ਕਪਿਲਾ, ਵੇਦ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਿਸਲੇਆ ਪਰਾਸ਼ਰ, ਸੁਬੋਧ ਐਸ. ਪਾਟਿਲ, ਸਲਿਲ ਕਪੂਰ, ਸੁਮਿਤ ਲਾਲਚੰਦਾਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੌਮਿਆ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਸਵਰੂਪ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾਂ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਡਾਕਟਰ ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਗਿਆ।

2. ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਬੈਚ ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1961[1], ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 142 (2ਸੀ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 27 ਮਈ 2011 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ 18 ਸਤੰਬਰ 2009[2] ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਲੀਆ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ

ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2008 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 142 (2ਸੀ) ਵਿੱਚ 'ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ' ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਪ ਧਾਰਾ (2ਏ) ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਆਡੀਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 153 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਬੈਚ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 142 (2 ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2008 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਉਪ ਧਾਰਾ (2ਏ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਆਡੀਟਰ ਦੀ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਪ ਧਾਰਾ (2ਏ) ਅਧੀਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸਮਾਂ (180 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ) ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਲਈ। ਜੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਤਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

4. ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਰੁਖ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2008 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2008[3] ਦੁਆਰਾ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2008 ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਖੁਦ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ।

---

[1] "ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ 1961"

[2] "ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ"

XXXXXX

5. ਧਾਰਾ 142(2ਏ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"(2ਏ) - ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਜਟਿਲਤਾ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਰਾਏ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲੇਖਾਕਾਰ ਤੋਂ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 288 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਡਿਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ - ਅਜਿਹੇ ਲੇਖਾਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਸਤਖਤ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵੇਰਵੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਜਿਵੇਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨੂੰ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।"

ਧਾਰਾ 142 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ:

“(2ਸੀ) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਉਸ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਜਾਂ ਮਿਆਦਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਜਾਂ ਮਿਆਦਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਹਿੱਸਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਅਧੀਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 180 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। "

---

[3] ਵਿੱਤ ਐਕਟ"

XXXXXX

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ [ਡਾਕਟਰ ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.] 33

6. ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਪ ਧਾਰਾ (2 ਸੀ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇ:

“(2ਸੀ) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਉਸ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਜਾਂ ਮਿਆਦਾਂ ਲਈ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਜਾਂ ਮਿਆਦਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਹਿੱਸਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਅਧੀਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 180 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

7. ਧਾਰਾ 153 ਬੀ ਧਾਰਾ 153 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ (ii) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, "ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 142 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਆਡਿਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 142 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2ਏ) ਤਹਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਆਡਿਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਲੇਖਾਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵੇਰਵੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਅਤੇ ਜਿੰਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਉਪ ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਦਾ ਮੂਲ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (2ਏ) ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਕ ਨੂੰ ਉਪ ਧਾਰਾ (2ਏ) ਅਧੀਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕੁੱਲ 180 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

XXXXXX

8. ਜਿਹੜੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹਨ "ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਲਈ ..."

9. ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਦੇ ਮੂਲ ਹਿੱਸੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਉਪ ਧਾਰਾ (2ਏ) ਤਹਿਤ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ 180 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖੋਹਦਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, 180 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਮਾਲੀਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, "ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਲਈ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਤਰਕਸੰਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ "ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ। '

10. ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 142 (2ਸੀ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ "ਸੁਮੋਟੋ ਸ਼ਬਦ" ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 1/2009 ਮਿਤੀ 27 ਮਾਰਚ 2009 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 142 (2ਸੀ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹਨ:

"27. ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 142 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਡਿਟ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

27.1 ਧਾਰਾ 142 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2ਏ) ਤੋਂ (2ਡੀ) ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਡਿਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਜਟਿਲਤਾ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ [ਡਾਕਟਰ ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.]

27. 2 ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਉਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧੀ ਗਈ ਮਿਆਦ (ਮਿਆਦਾਂ) ਦਾ ਕੁੱਲ ਹਿੱਸਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਡਿਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 180 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹਾ ਵਾਧਾ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

27.3 ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਾਧਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਵਾਧਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

27.4 ਲਾਗੂਯੋਗਤਾ - ਇਹ ਸੋਧ 1-4-2008 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।"

11. ਵਿੱਤ ਬਿੱਲ, 2008 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਨੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ:

"ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੰਡ 28 ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 'ਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਤੋਂ (2ਡੀ) ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਡਿਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਜਟਿਲਤਾ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਆਡਿਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਜਾ ਸਕੇ।

ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਉਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਉਸ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਜਾਂ ਮਿਆਦਾਂ ਲਈ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸੋਧ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2008 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 142 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਡਿਟ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 142 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2ਏ) ਤੋਂ (2ਡੀ) ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਡਿਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਜਟਿਲਤਾ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਉਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧੀ ਗਈ ਮਿਆਦ (ਮਿਆਦਾਂ) ਦਾ ਕੁੱਲ ਹਿੱਸਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਡਿਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 180 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹਾ ਵਾਧਾ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਾਧਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਵਾਧਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸੋਧ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2008 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।"

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ [ਡਾਕਟਰ ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.]

12. ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ "ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 142 (2ਸੀ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵਾਧਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੋਧ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਖੁਦ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਧ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2008 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ:

(i) ਉਪ ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਵਿਆਖਿਆ (ii) ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 153 ਬੀ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਨਹੀਂ ਹੈ,

(ii) ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 144(1) ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, **ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਨਿਰਣਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ,**

(iii) ਧਾਰਾ 153ਬੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ II ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਆਡਿਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ' ਧਾਰਾ 153ਬੀ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ;

(iv) ਧਾਰਾ 1422ਸੀ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ 153ਬੀ ਅਤੇ 144 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(v) ਧਾਰਾ 142 (2ਏ) ਦੇ ਮੂਲ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ **'ਅਤੇ'** ਨੂੰ **ਸਹਾਰਾ ਇੰਡੀਆ (ਫਰਮ), ਲਖਨਊ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕੇਂਦਰੀ-1**[4] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

13. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ:

(1) ਧਾਰਾ 142 (2ਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਣ ਵੇਲੇ ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

[4] (2008) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 151

XXXXXX

(ii) ਉਪ ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2008 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ;

(iii) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੋਧ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(iv) ਸੋਧ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਹੈ ਅਤੇ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਪਿਛਾਖੜੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

14. ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹਨ।

15. ਧਾਰਾ 142 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲੇਖਾਕਾਰ ਤੋਂ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਡਿਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਘਟਨਾ ਵਜੋਂ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2 ਸੀ) ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਦਾ ਮੂਲ ਹਿੱਸਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੀਮਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦਾ ਕੁੱਲ 180 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

16. ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੇਤੁਕੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਇਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ।

17. ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ, ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਅਸਲ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਸਥਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੋੜ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਦਰਅਸਲ, ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ। ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ [ਡਾਕਟਰ ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.]

18. ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਕ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2 ਸੀ) ਦੇ ਅਸਲ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। 180 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ

ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਵੀ ਲੰਬੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਬੇਤੁਕਾ ਤਰੀਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹਾ ਉਸ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ 'ਤੇ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਲਈ" ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

19. ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੇ ਦੋ ਤਰੀਕੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਉਪਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ, ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 271 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 144 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਵਧਾ ਕੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੁਪ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਣਾ ਬੇਤੁਕਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿੱਥੇ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਆਡੀਟਰ, ਅਸਲ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ (ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਡਿਫਾਲਟ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ) ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਜਟਿਲਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਕੋਲ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕੱਲੀ ਅਤੇ ਬੇਰੋਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਵਾਧਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਕ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਡੀਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ, ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਜੋਂ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਪ ਧਾਰਾ 2 ਸੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ।

XXXXXX

20. ਦੂਜਾ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਕਲਪਕ ਉਸਾਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "**ਅਤੇ** ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਲਈ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ "**ਜਾਂ** ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਲਈ" ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ "ਅਤੇ" (ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ **ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦਰਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ**[5]) ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ "ਜਾਂ" ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਸਹਾਰਾ ਇੰਡੀਆ (ਫਰਮ), ਲਖਨਊ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ** ਸੁਪਰਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਅਤੇ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੰਜੰਕਟਿਵ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ

ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਅਤੇ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ, "ਅਤੇ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਡਿਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਏ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ। ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੈ।

[5] (1969) 1 SCR 219 = AIR SC 1450

XXXXXX

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ [ਡਾਕਟਰ ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.]

21. ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2008 ਤੋਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਬਚਤ ਕਰੋ। 27 ਮਾਰਚ 2009 ਦਾ ਸਰਕੂਲਰ 1/2009 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੋਧ "ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਰਕੂਲਰ 1/2009 ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਿ ਸੋਧ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਸੀ, ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸੋਧ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2008 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ

ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਦੇ **ਸਿਧਾਂਤਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ**[6] ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਿਛਾਖੜੀ ਹੈ:

"" ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਨਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕ੍ਰੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਆਧੁਨਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਕਾਰੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਰਥ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਮੌਜੂਦ ਸ਼ੱਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਛਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਆਮ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਗਲਤੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ "ਘੋਸ਼ਿਤ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ "ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ 'ਇਹ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਈ ਵਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਪਿਛਲੀ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਫਾਰਮ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਐਕਟ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭੁੱਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ੰਕਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਉਪਚਾਰਕ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਪਿਛਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਰਾਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਹੈ, ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਐਕਟ ਮੁੱਖ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਸੋਧ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ।.....

[6]11ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ (2008)

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

XXXXXX

ਉਪਰੋਕਤ ਉਦਾਹਰਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ-1, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਬਨਾਮ ਗੋਲਡ ਸਿੱਕਾ ਹੈਲਥ ਫੂਡ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ**[7] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ **ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸੈਂਟਰਲ-1) ਬਨਾਮ ਵਾਟਿਕਾ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ**[8] ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦਾਹਰਣ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

22. ਧਾਰਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਨੋਟਸ ਅਤੇ ਸੋਧ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਯਾਦ ਪੱਤਰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2008 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੇ ਤੱਤ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਧ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਸ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾਕਟਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।

23. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਇਹ ਸਥਿਤੀ **ਮੈਕਸਵੈਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ**[9] ਬਾਰੇ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ:

"ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ।

[7]2008 (9) SCC 622

[8][2014] 31 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 466 (ਐਸ.ਸੀ.); 2015 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1

[9]11ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਸਵੀਟ ਐਂਡ ਮੈਕਸਵੈਲ (1962) ਪੰਨਾ 217

XXXXXX

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ [ਡਾਕਟਰ ਧਨੰਨਜੈ ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.]

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੈਂਟਰਲ -1) ਬਨਾਮ ਵਾਟਿਕਾ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

" 30. ਅਸੀਂ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦੀ ਖਾਤਰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪਿਛਲੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯਮ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਲਾਭ ਕਿੱਥੇ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਉਸਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗਾ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਮੰਨਣ ਦਾ ਸਹੀ ਤਰਕ ਹੈ...

31. . . ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਨਿਯਮ ਇਕ ਅਨੁਮਾਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

24. ਸਾਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ **ਬੇਨਤੀ** ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 142 (2ਸੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਜੋ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 153 ਬੀ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 153ਬੀ (1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ (iii) ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀ, ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 142 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਨਿਰਧਾਰਕ ਨੂੰ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਨਿਰਧਾਰਕ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਅਧੀਨ ਆਡਿਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਸੀਮਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਡਿਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 153 ਬੀ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਐਕਟ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਅੰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

25. ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਿ ਕੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ (i) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ii) ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਪਾਅ (iii) ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ (iv) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਦੇਖੋ **ਜ਼ੀਲੇ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ**[10])। **ਸੇਡਕੋ ਫਾਰੇਕਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਡਰਿਲ ਇੰਕਾਰਪੋਰਟੇਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ**[11] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਵਿੱਚ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2000 ਤੋਂ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (1) (2) ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 (1) (2) ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2000 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਸੀ.ਬੀ.ਡੀ.ਟੀ. ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ 1999 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਨੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ (i) **ਜਗਤਜੀਤ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ**[12]; ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ii) **ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕੋਚੀਨ ਬਨਾਮ ਪਾਪੂਲਰ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲਜ਼**[13] ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ (iii) **ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼)1**[4] ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ। ਪਾਪੂਲਰ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ 2012 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2951 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

26. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 142 (2ਸੀ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2008 ਦੁਆਰਾ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2008 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਅਧੀਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀਆਂ, ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ **ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਬਿਸ਼ਨ ਸਵਰੂਪ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਐਗਰੋ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ**[15] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 27 ਮਈ 2011 ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

[10] (2004) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1

[11] [2005] 279 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 310 (ਐਸ.ਸੀ.); (2005) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 717

[12] (1994) 74 ਟੈਕਸਮੈਨ 8 (Pun.& Har.); [1994] 210 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 468

[13] (2011) 333 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 308

[14] (2011) 12 Taxman. com 334 (ਇਲਾਹਾਬਾਦ); 2011 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. On line All 1151

XXXXXX

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ [ਡਾਕਟਰ ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.]

27. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ @ ਵਿਸ਼ੇਸ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 6082, 7573, 8761 ਅਤੇ 2012 ਦੇ ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 2951 ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਦੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

2012 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ @ ਵਿਸ਼ੇਸ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 2808, 2811, 36496, 6680, 36495, 11869, 12026, 12027, 10191, 10190, 9720, 8512, 2810, 7660, 9463, 16130, 27681; 2017 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4599, 4334, 7076; 2017 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ @ ਵਿਸ਼ੇਸ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 17500, 10248, ਅਤੇ 2017 ਦੇ ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 5305 ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

28. ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi